

El perfil

Jordi Grau / jgrau@elpuntavui.cat

Més de mitja vida fent i vivint, de rei

Per Nadal, no va mencionar Catalunya, però no va deixar de parlar-ne. Li toca guanyar-se les garrofes defensant la unitat d'Espanya

Joan Carles de Borbó i Borbó durant el seu discurs del dia de Nadal, que va enregistrar una setmana abans a La Zarzuela. EFE

Fl primer fill mascle de Joan de Borbó i Maria de la Mercè va ser un regal de Reis a la monarquia espanyola a l'exili de Roma, amb un rei, Alfons, expulsat i que va morir tres anys després, i un successor, Joan, que passarà a la història com a fill i pare de rei, però que mai va seure en el tron. Joan Carles I *El Campechano*, malnom que el perseguirà, acaba de fer 76 d'anys, o sigui que ja fa més de mitja vida que fa de rei, des de dos dies després de la mort de Franco, que l'havia nomenat "successor a títol de rei". Nascut a l'exili, en el període més cru de la Guerra Civil que van provocar els facciosos que es van aixecar en armes contra el poder legalment constituït, no va entrar a l'Estat fins als deu anys, quan el van cridar per ser educat per fer algun dia la seva actual feina. Cara de la Transició política espanyola i reforçat per la propaganda després de l'obscur cop d'estat del 23-F, Joan Carles van ser la imatge d'una monarquia que es volia moderna i que s'atrevia a donar lliçons de democràcia als vells jerarques de la URSS quan va visitar Moscou poc després de la seva coronació, sempre amb el vistiplau de l'amic americà.

Han passat els anys i ara és ell el que ja té una edat avançada. I d'aquella imatge de modernitat, poca cosa en queda. El castell de fades que s'havia bastit al seu entorn va caure com si fos de cartes quan van transcendir al gran públic els seus amics i els

Joan Carles de Borbó i Borbó

Nascut a Roma el 5 de gener del 1938, va arribar a Madrid amb 10 anys per formar-se a les ordres de Franco, que el va nomenar successor. Nét d'Alfons XIII, és rei des del 22 de novembre del 1975. Casat amb Sofia de Grècia, té tres fills, Helena, Cristina i Felip.

seus negocis, la fortuna reial i real, les seves caceres i les seves amistats i, en definitiva, que tota aquella imatge idíl·lica que transmetia la monarquia espanyola valia el mateix que les accions de Bankia, posem per cas.

En el seu discurs de Nadal, no va mencionar Catalunya, però no va deixar de parlar-ne. No abdicarà de grat ni de cap manera i ara li toca guanyar-se les garrofes lluitant per la unitat d'Espanya, aquella que va jurar defensar davant un Franco malalt. La sagrada Constitució, aquella a què es remeten els que fan fàstics a votar i deixar votar, és la seva única aposta, amb una pi-

cada d'ullet al reconeixement efectiu de la diversitat i un clatellot a Rajoy perquè faci alguna cosa. Però no va parlar ni de Nóos, ni de la seva filla exiliada a Suïssa, ni va dir allò que tots som iguals davant la llei, oblidant-se que volia dir que només ho són tots els rics. Entre operació i operació de maluc, el rei apel·la a la unitat com a única sortida possible, en una cantarella del *jun-tos* que remet més a la seva amiga Paloma San Basilio que a l'anàlisi del que està passant en terres peninsulars.

Un nom, un món

Xevi Planas / xplanas@presencia.cat

Aleksander Kúixner

Aleksander Kúixner (Leningrad, 1936) no pensava en els Països Catalans quan va escriure aquestes paraules: "Qui viu en un país estrany no viu del tot. La mort en vida porta el nom de la distància." Tot i que no pensava en nosaltres, li deu agradar que ens siguin útils als catalans, perquè expressem l'ofec que patim.

Amb pròleg, selecció i traducció de Xènia Dyakonova, *Llibres del Segle* acaba de publicar *És tot el que tenim*, una antologia de la poesia de Kúixner. "Si dorms tranquil, i és net el teu llençol, / i és càlida i segura la flassada, / si dorms tranquil enmig de la foscor / i del silenci, i si ningú no et mana, / [...] si dorms tranquil, què més voldràs per tu? / És tot el que tenim, i amb

això basta", apunta Kúixner en un altre poema, sobre la felicitat de poder anar a dormir sabent que no et sacsejaran per l'espatlla i que no t'assetjaran amb lladrucs ni crits.

Els catalans entenem molt bé Kúixner quan ens diu que un dia en tindrem prou assaborint un son plàcid. Per a nosaltres serà el dia que haurem deixat enrere el malson d'haver d'anar a dormir com hi anem ara, assetjats sense ser amos de casa nostra i sacsejats havent de suportar com ens manen amb menyspreu des de Madrid polítics que creuen més en l'esclavitud que no pas en la democràcia i que apel·len més a la por inquisitorial que a la vida serena.

Fidel a la memòria, Kúixner evoca el re-

cord d'amics que van lluitar per les seves idees amb una convicció insubornable. Dels anys en què estudiava a Petrograd, enyora una amiga seva riallera que van matar perquè volia fer la revolució i diversos companys que van pagar molt car el seu compromís polític.

La mort taca de tant en tant els versos d'aquest autor. Com que l'ha viscuda de prop a través de persones que estimava i que se'n van anar molt abans d'arribar a la plenitud, Kúixner ha reflexionat sobre la mort des d'una visió estoica: "Morir és la manera de veure de sobte / les causes del tot i els motius. / Morir vol dir ser co-etani de tota / la gent, menys d'aquells que són vius."

Aleksander Kúixner ens recorda que qui viu en un país estrany no viu del tot, sinó que més aviat mor en vida